

Βρυξέλλες, 15 Οκτωβρίου 2019
(OR. en)

Διοργανικοί φάκελοι:
2018/0213(COD)
2019/0161(COD)
2018/0212(COD)

13116/1/19
REV 1

JUR 591
EUROGROUP 10
ECOFIN 873
UEM 301
CODEC 1481
CADREFIN 343

ΣΥΜΒΟΛΗ

Αποστολέας:	Νομική Υπηρεσία
Αποδέκτης:	Ευρωομάδα σε διευρυμένη σύνθεση
Θέμα:	Δημοσιονομικό μέσο για τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα: εξέταση του νομικού καθεστώτος, της σχέσης και των αποτελεσμάτων της ρήτηρας εξουσιοδότησης, καθώς και της Διακυβερνητικής Συμφωνίας.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το έγγραφο για τον δημοσιονομικό μηχανισμό σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας (BICC), όπως επικυρώθηκε από την Ευρωομάδα (διευρυμένη σύνθεση) στις 9 Οκτωβρίου 2019, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το ακόλουθο κείμενο όσον αφορά τη χρηματοδότηση του μέσου.

“Discussions on an IGA, whose legal status will be explained in an annex to the summing up letter by the Council Legal Service, will continue at the level of the EWG. The EWG should submit a report covering the need, the content, modalities and the size of an IGA in due time to allow for a final decision in the context of the MFF.

2. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Ευρωομάδας (διευρυμένη σύνθεση) της 9ης Οκτωβρίου 2019, η Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου (ΝΥΣ) κλήθηκε να διευκρινίσει το νομικό καθεστώς, τη σχέση και τα αποτελέσματα της ρήτρας εξουσιοδότησης, καθώς και της Διακυβερνητικής Συμφωνίας (ΔΣ), η οποία αναφέρεται στο έγγραφο για τον δημοσιονομικό μηχανισμό σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας. Ο Πρόεδρος της Ευρωομάδας ζήτησε περαιτέρω από τη Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου να παραθέσει εγγράφως την προφορική παρέμβασή της (όπως υπενθυμίζεται και στο έγγραφο για τον δημοσιονομικό μηχανισμό σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας). Η παρούσα συμβολή αποτελεί συνέχεια της εν λόγω αίτησης.

II. NΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

3. Σκοπός της ρήτρας εξουσιοδότησης που πρόκειται να εισαχθεί στο πλαίσιο του προτεινόμενου κανονισμού BICC είναι να εγκρίνει πρόσθετες συνεισφορές των κρατών μελών στον προϋπολογισμό της Ένωσης και να τις διαθέσει για τη χρηματοδότηση δαπανών που προκύπτουν από τον κανονισμό BICC. Αυτές οι πρόσθετες συνεισφορές θα παρέχονται ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, ως εξαίρεση στην αρχή της καθολικότητας του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 20 του δημοσιονομικού κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο όλα τα έσοδα χρηματοδοτούν αδιακρίτως όλες τις δαπάνες. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει, συνεπώς, να διατυπώνεται κατά παρέκκλιση από την αρχή της καθολικότητας, δυνατότητα που είναι ανοιχτή στη διακριτική ευχέρεια του νομοθέτη της ΕΕ, όπως προκύπτει από τις υφιστάμενες κατηγορίες εξωτερικών και εσωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό που αναφέρονται στο άρθρο 21 του ίδιου του δημοσιονομικού κανονισμού.

4. Ωστόσο, οι Συνθήκες της ΕΕ ή πράξη του παράγωγου δικαίου της ΕΕ (όπως ο κανονισμός ΒΙCС) δεν μπορούν να υποχρεώνουν νομικά τα κράτη μέλη να συνάψουν τη διακυβερνητική συμφωνία που αναφέρεται στο παρόν έγγραφο για τον δημοσιονομικό μηχανισμό σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας ή να τους υποχρεώνουν να συνεισφέρουν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πέραν του πλαισίου των οικονομικών υποχρεώσεών τους, όπως ορίζεται από το σύστημα των ιδίων πόρων. Ως εκ τούτου, η ρήτρα εξουσιοδότησης δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τη διαπραγμάτευση, την υπογραφή και τη σύναψη διακυβερνητικής συμφωνίας, όπου τα κράτη μέλη θα δεσμεύονται νομικά να συνενώσουν και να διαθέσουν εξωτερικά έσοδα στο ΒΙCС. Τα κράτη μέλη, ως υποκείμενα του διεθνούς δημοσίου δικαίου, είναι ελεύθερα να αποφασίσουν τη διαπραγμάτευση, την υπογραφή και τη σύναψη της ΔΣ¹.
5. Συνεπώς, η συγκατάθεση των κρατών μελών να δεσμεύονται από τις διατάξεις της ΔΣ εξαρτάται από τις εθνικές συνταγματικές τους απαιτήσεις².

¹ Βλ. τη γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου (έγγραφο 5347/19) σχετικά με την πρόταση για την Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης Επενδύσεων, όπου η Νομική Υπηρεσία του Συμβουλίου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «το δίκαιο της Ένωσης δεν μπορεί να επιβάλλει σε κράτος μέλος την υποχρέωση να συμβληθεί σε διακυβερνητική συμφωνία [IGA]». Στην εν λόγω γνωμοδότηση υπογραμμίζεται επίσης ότι «το άρθρο 175 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ (...) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξαναγκάσει, άμεσα ή έμμεσα, τα κράτη μέλη να καταβάλουν περαιτέρω συνεισφορές στην Ένωση πέραν του συστήματος απόφασης για τους ίδιους πόρους.» (παράγραφος 61).

² Ακόμη και αν στο παρελθόν έχουν συναφθεί από όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ διακυβερνητικές συνθήκες στον τομέα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (όπως η Συνθήκη ΕΜΣ, η Συνθήκη για τη σταθερότητα, τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα ή η διακυβερνητική συμφωνία για τη μεταφορά των εισφορών στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης), το γεγονός αυτό αποτελεί συνέπεια της επιθυμίας να διατηρηθεί η πολιτική συνοχή και όχι η νομική υποχρέωση που απορρέει από τις Συνθήκες της ΕΕ ή από το παράγωγο δίκαιο.